

Turvallisemman tilan periaatteet ja vihapuheesta vapaan keskustelun säännöt

Lähde: Suomen nuorisolan kattojärjestö Allianssi ry

Suomen nuorisokeskusten ja seikkailukasvatuksen kaikessa toiminnassa ja tapahtumissa noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita. Avoimen vuorovaikutuksen, oppimisen ja kohtaamisen tavoitteet toteutuvat paremmin silloin, kun jokainen tulee kohdatuksi omana itsenään, eikä kenenkään tarvitse pelätä syrjintää tai häirintää. Siksi pyydämme kaikkia toimintaamme ja tapahtumiimme osallistuvia noudattamaan seuraavia periaatteita.

Turvallisemman tilan periaatteet

Tunnista tekemäsi oletukset

Kunnioita jokaisen itsemäärättyä oikeutta. Pyri siihen, ettet oleta esimerkiksi toisten sukupuolta, taustaa tai mielipiteitä. Kiinnitä huomiota sanavalintoihisi ja tiedosta ihmisten moninaisuus.

Kuuntele ja opi

Ota jokainen vastaantuleva ihminen, asia ja tilanne mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä. Ole avoin sinulle annetulle palautteelle ja pyri muokkaamaan toimintaasi sen perusteella.

Anna ja tee tilaa

Tunnista, millaisessa roolissa ja asemassa olet eri tilanteissa. Ole aktiivisesti läsnä ja mahdollista omalla toiminnallasi myös muiden osallistuminen.

Toimi

Jos näet tai kuulet häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, puutu siihen itsellesi sopivalla tavalla. Puuttumalla toimit myös esimerkkinä toisille.

Muista inhimillisyys

Erehtyminen ja kysyminen on sallittua. Kaikkea ei tarvitse tietää ja osata valmiiksi!

Toimi näin, jos kohtaat häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua

Häirintä on ihmisarvoa loukkaavaa käyttäytymistä, joka perustuu henkilön ominaisuuksiin. Häirintää voi olla rasistinen tai muu johonkin ryhmään kohdistettu vihapuhe sekä epäasiallinen tai syrjivä kohtelu. Seksuaalinen häirintä on sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta. Syrjintään, häirintään ja epäasialliseen kohteluun puuttuminen on jokaisen tehtävä.

Kaikenlainen häirintä on kiellettyä Suomen nuorisokeskusten ja seikkailukasvatuksen toiminnassa. Häirintään puuttuminen ei ole vain kohteen vastuulla. Voit kuitenkin ilmaista sinulle sopivalla tavalla, jos toisen henkilön toiminta sinua kohtaan tuntuu epämukavalta. Jos koet häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, tai et ole varma onko kyse häirinnästä, voit aina olla yhteydessä kyseisen tapahtuman häirintäyhdyshenkilöön tai henkilökuntaamme. Teemme parhaamme, että toimintamme on turvallista kaikille, ja kuulemme siitä mielellään myös palautetta.

Vihapuheesta vapaan keskustelun säännöt

Jokaisella on oikeus omaan mielipiteeseen ja samalla vastuu valita, mitä ja miten sanoo. Yhteiskunnassa on valtarakenteita, joiden perusteella ihmisten mahdollisuudet toimia ja puhua vaihtelevat.

Ihmiset voivat kohdata eriarvoista kohtelua perustuen yksilöllisiin ominaisuuksiinsa, kuten ihonväri, kieli, kansalaisuus, seksuaalinen suuntautuminen, sukupuoli, sukupuolen ilmaisu, ikä, toimintakyky tai vammaisuus, terveydentila (myös mielenterveys), uskonto tai vakaumus, sosioekonominen tausta, asuinpaikka, ulkonäkö.

Hedelmällistä keskustelukulttuuria tukee avoimuus kuulla perusteluja omaa mielipidettä vastaan, muiden keskustelijoiden yksityisyyden kunnioittaminen sekä oman pätevyyden ja tiedon rajojen tunnistaminen. Jokainen keskustelija on velvollinen pohtimaan kenen suulla ja tiedoilla puhuu sekä antamaan tilaa aiheen asiantuntijoille ja kokemusasiantuntijoille.

Avoimen ja kunnioittavan keskustelukulttuurin toteutumiseksi emme hyväksy:

1. **Oletusten tekemistä** ihmisistä tai ihmisryhmistä liittyen heidän ominaisuuksiinsa
2. **stereotyyppien esittämistä ja levittämistä** ihmisryhmistä liittyen heidän ominaisuuksiinsa
3. **loukkaavia tai häiritseviä vertauksia** ihmisryhmistä liittyen heidän ominaisuuksiinsa
4. **henkilön osaamisen tai ymmärryksen arvioimista** henkilökohtaisten ominaisuuksien perusteella tai
5. **toisen keskustelijan haukkumista tai henkilön ominaisuuksien kommentoimista**; keskustelemme asioista ja näkemyseroista.

Nämä säännöt koskevat **niin sanallista kuin sanatonta viestintää**. Sääntöjen vastaiset tekstit ja symbolitovat kiellettyjä myös pukeutumisessa ja eleissä.

Keskustelijalle:

1. **Puutu sääntöjen vastaiseen toimintaan** erityisesti silloin, kun se ei kohdistu itseesi
2. **kannusta muita** ja huolehdi siitä, että jokaiselle syntyy keskustelussa tilaa puhua
3. **pyri tunnistamaan oma valta-asemasi** suhteessa muihin, ja toimimaan se tiedostaen.

